Bağışıklama Hizmetleri: Sorunlar ve Öneriler

Prof.Dr.Muzaffer Eskiocak
Trakya Üni.Tıp Fak.
Halk Sağlığı Anabilim Dalı

Bağışıklama hizmet sistemi:

- hizmet sunumu,
- soğuk zincir,
- zamanında aşı sağlama,
- izleme ve değerlendirme,
- eğitilmiş sağlık çalışanları,
- program planlama ve yönetimi ögelerini içerir

Türkiye'de Aile Hekimliği Pozisyon Sayısı ve Toplum Sağlığı Merkezleri Sayı ve Nüfusa Göre Dağılımı

	TUIK ADNKS Nüfus	Aile hekimi pozisyon sayısı	**AH Pozisyonu başına nüfus**	ASM başına nüfus	Toplum sağlığı merkezi	**TSM başına nüfus**
2010	73722988	20 183	**3 653**	11 647	986	**74 770**
2011	74724269	20 503	**3 644**	11 453	957	**78 081**
2013	76667864	21 217	**3 613**	11327	971	**78 957**

http://www.ailehekimligi.gov.tr/images/stories/Resimler/AH_Gecis_tarihleri.jpg

Esirgenen pozisyon sayısı: 4339-9450

Hizmet Sunumu

Hedef Grup	Hizmet sunan	Hizmet Türü	Kapsamdakiler	Potansiyel Sorun alanları
Yenidoğan	Doğumevi, Hastane	Başvuruya dayalı	Hastanede Doğum yapanlar	Hastane dışında doğanlar
Bebek, Çocuk	Aile hekimi	Başvuruya dayalı	Liste kişilerine,	Listede yer almayanlar, hizmette süreklilik sağlanamayanlar, aşı reddi,
Okul	TSM	Gezici	Bağlı okullara	Okula devamsızlar, aşı günü okulda olmayanlar, AHBS-HSBS arasında devamlılık olmayışı,
Gebe	Aile hekimi, Kadın hastalıkları ve Doğum Uzmanı	Başvuruya dayalı	Liste kişilerine,	Aşı durumunun belgelenmesinde sorunlar (Okul öncesi, okul aşı kaydı, 15-49 yaş izlemlerinde yetersizlik, Gebe Td aşı kaydına erişim) Aşı reddi, gebe tespitinde yetersizlik
15-49 kadın	Aile hekimi	Başvuruya dayalı	Liste kişilerine,	Performans dışı oluş
Erişkin	Aile hekimi	Başvuruya dayalı	Liste kişilerine,	Performans dışı oluş
65 + ve Kronik hastalıklar	Aile hekimi	Başvuruya dayalı	Liste kişilerine,	Performans dışı oluş
Hacı adayları	TSM	Başvuruya dayalı	Müftülük listesi	-

Soğuk Zincir/zamanında aşı sağlama

- Türkiye’de Aşı üretimi yok
- «Soğuk zinciri kıran öder!»
- Aşıların Tekli/çoklu ambalaj formları
- Durum analizi çalışmaları/ bağımsız bilgi üretimi

İzleme ve değerlendirme

- Aşılama oranları
  - Tam aşılıların oranı
  - Tamamlanmış primer seri oranları
  - Devamsızlık hızları
- Aşı ile önlenebilir hastalıkların sürveyansı
  - Sıklık
  - Olgu incelemesi/ Aşılanma durumu
- Aşı sonrası istenmeyen etki (ASİE) sürveyansı

Aşı ile Önlenebilir Hastalıkların Bulaştırıcılığı ve Önlenmesi için Gerekli Aşılamada Kapsayıcılık Düzeyi

Hastalık	Bir hastanın hastalık bulaştırabileceği kişi sayısı	Toplum Bağışıklığı için/ salgını önlemek için ulaşılması gereken en az aşı oranı (%)
Difteri	6-7	85
Kızamık	12-18	83-94
Kabakulak	4-7	75-86
Boğmaca	12-17	92-94
Çocuk Felci	5-7	80-86
Kızamıkçık	6-7	83-85
Suçiçeği	5-7	80-85

HASUDER. (2014) Genişletilmiş bağışıklama programı (gbp) ile ilgili görüş.
Erişim tarihi: 16 Mart.2015.
http://hasuder.org/anasayfa/images/TTB_ASI_GORUS_09_EKIM_2014_GONDERILEN.pdf

Şekil 5.4. İBBS-1'e Göre KKK Aşılama Hızı, (%), 2002, 2013

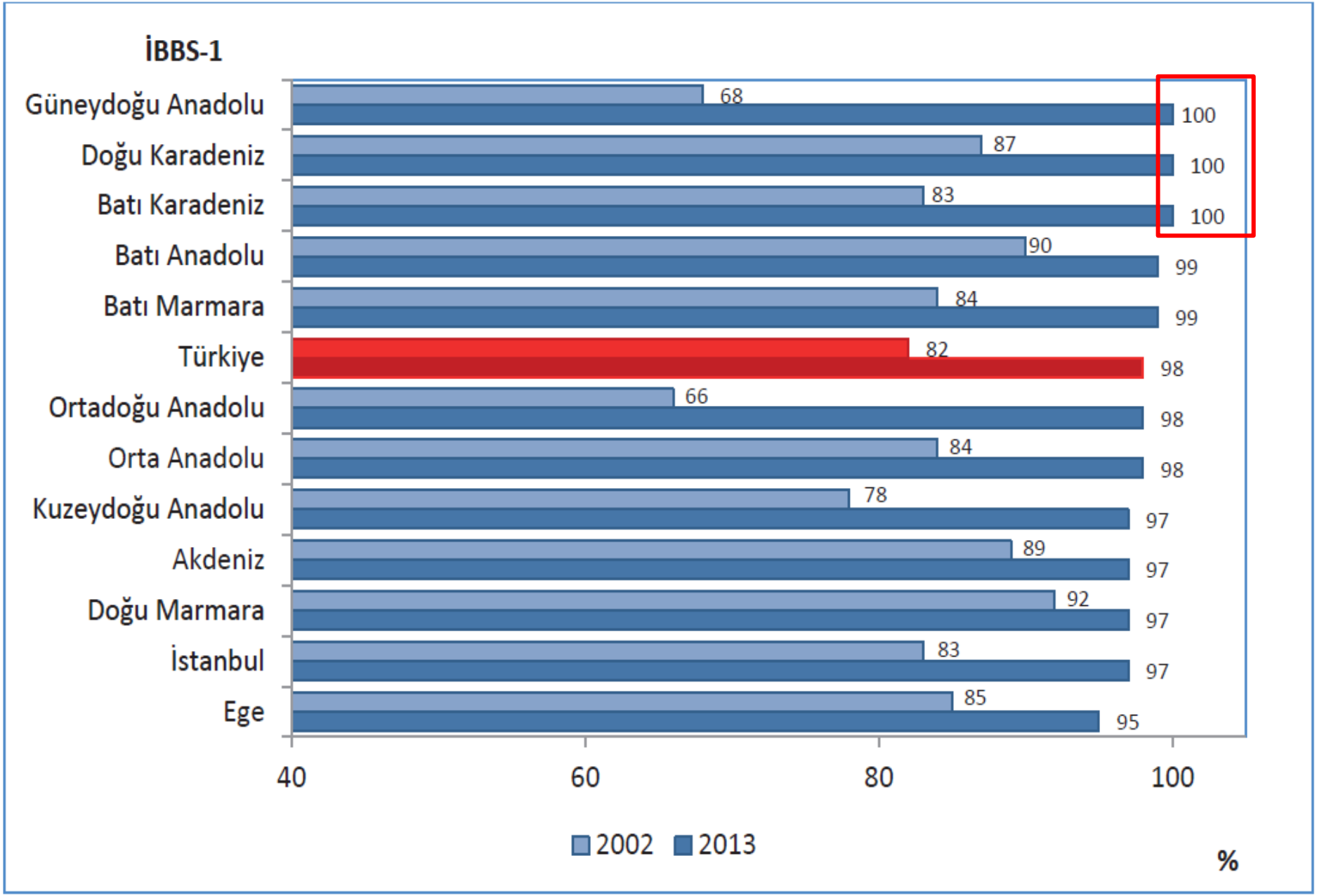

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Sağlık İst. Yıllığı, 2013

Türkiye'de Polio3 Aşılama Oranları

	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DSÖ-UNICEF tahmini	79	85	88	78	69	85	90	90	96	96	96	96	97	97	98
Resmi bildirim	79	85	88	78	69	85	90	-	96	96	96	-	UD	97	98
DSÖ-UNICEF Aşı Uygulayıcı Anketi	-	80	82	78	69	85	90	90	96	96	96	-	UD	97	98
Survey/TNSA	64	-	-	-	69	-	-	-	89	-	-	-	UD	UD	86
Güven derecesi		++	+++	+++	++	+++	+++	+++	+++	+	+++	++	+	++	++

+++ : RB+ BM payda+Son 2 yılda survey ile desteklenen bulgular
++ : En az iki kaynaktan destek var, karşıt kaynak yok
+ : Kaynak yok ya da, karşıt kaynak var

Türkiye'de Kızamık içeren aşı Aşılama Oranları

	1997	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DSÖ-UNICEF tahmini	**79**	**87**	**91**	**83**	**75**	**81**	**91**	**98**	**96**	**97**	**97**	**97**	**97**	96	**98**
Resmi bildirim	**76**	**86**	**90**	**82**	**75**	**81**	**91**	**-**	**96**	**97**	**97**	**-**	**UD**	96	**98**
DSÖ-UNICEF Aşı Uygulaycı Anketi	**-**	**81**	**84**	**82**	**75**	**81**	**91**	**98**	**96**	**97**	**97**	**-**	**UD**	96	**98**
Survey/TNSA	**78**	**-**	**-**	**-**	**79**	**-**	**-**	**-**	**89**	**-**	**-**	**-**	**Ud**		**90**
Güven derecesi		**++**	**++**	**++**	**+++**	**+++**	**+++**	**+**	**+++**	**+++**	**+++**	**++**	**+**	++	++

+++ : RB+ BM payda+Son 2 yılda survey ile desteklenen bulgular
++ : En az iki kaynaktan destek var, karşıt kaynak yok
+ : Kaynak yok ya da, karşıt kaynak var

Kızamık aşısı 2. doz, TR 2013

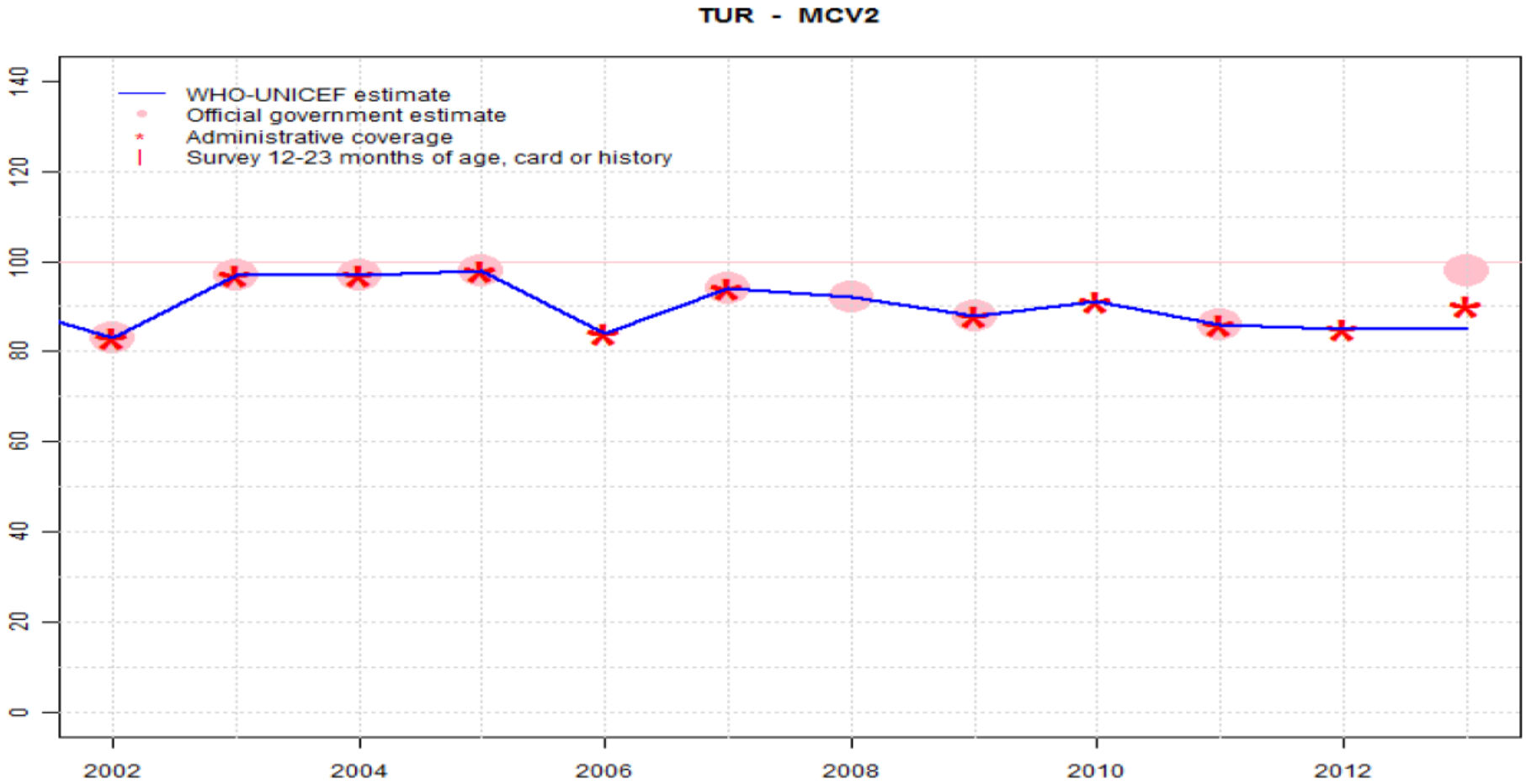

http://www.who.int/immunization/monitoring_surveillance/data/tur.pdf, 09.04.2015

KKK 1. Dozda yetersiz il sayısı

KKK-1 < % 95	2013	2012	2011	2010	2009	2008
İl sayısı	6	29	8	11	16	31

http://apps.who.int/immunization_monitoring/globalsummary/countries?countryscriteria%5Bcountry%5D%5B%5D=TUR&commit=OK, 15.05.2015

Araştırma tarihinden önceki herhangi bir zamanda belli aşıları almış olan 15-26 aylık çocuklar (%)

Gösterge	1993	1998	2003	2008	2013
BCG	89.1	88.5	87.7	95.9	94.4
DaBT-İPA-Hib3	77.1	58.7	64.4	89.3	86.4
KKK	77.9	78.5	79.4	89.3	89.8
Tam aşılı	64.7	45.7	54.2	**80.5**	**74.1**

Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması, 2013, Hacettepe Üni. Nüfus Etüdleri Enstitüsü

Türkiye'de Temel Özelliklere Göre Aşı Olmayışta Değişim (TNSA 2008- 2013)

Temel Özellik	2008	2013	2008-2013 Değişimi (%)
Türkiye (%)	1,6	2,9	81
Yıllık doğum sayısı (TUIK)	1 262 333	1 291 217	2
Hiç aşılanmayan sayısı	20197	37445	85
Cinsiyet			
Erkek	1,1	1,6	45,5
Kız	2,2	4,1	86,4
Kadın/Erkek	2,00	2,56	28,1

Hiç aşılanmamış çocuk sayısında **artış 17248** kişiyi bulmuştur.
Bu artış 2008 sonuçlarına göre % 81 düzeyindedir.
Aşılanmama **kız** çocukları için gittikçe artan bir eşitsizlik ögesi olarak görünmektedir.
Aşılanmama açısından Kadın/Erkek oranı 2008-2013 arasında % 28 artmıştır.
Kız çocuklarda aşılanmamada artış son 5 yıl için %% 86,4 ile
erkelere göre (% 45,5) yaklaşık 2 kat artmıştır.

Türkiye'de Temel Özelliklere Göre Aşı Olmayışta Değişim (TNSA 2008- 2013)

Temel Özellik	2008	2013	2008-2013 Değişimi (%)
Doğum Sırası			
1	1,1	1,2	9,1
2 ve 3	1,2	2	66,7
4 ve 5	3,4	**9,4**	176,5
6+	4,9	**7,1**	44,9
4 ve 5/1 çocuk	3,09	7,83	**153,4**
6+ çocuk/ 1 çocuk	2,83	4,70	65,9

Doğurganlığın teşvik edildiği bu dönemde 4-5 çocuklu ailelerin çocuklarının aşılanmamasında artış bir çocuklulara göre % 153,4; 2-3 çocuklulara göre % 65,9'dur. 2008-2013 döneminde hiç aşı olmamışların sıklığında artış 4-5 çocuklu ailelerin çocukları için % 176,5 oldu.

Türkiye'de Temel Özelliklere Göre Aşı Olmayışta Değişim (TNSA 2008- 2013)

Temel Özellik	2008	2013	2008-2013 Değişimi (%)
Yerleşim Yeri			
Kent	1,6	3,1	93,7
Kır	1,6	2	25,0
Kır/Kent	1,00	0,65	-35,5
Bölge			
Batı	1,6	**4,7**	193,7
Güney	1,1	0,9	-18,2
Orta	1,2	0,4	-66,7
Kuzey	0	0	0
Doğu	2,8	**3,8**	35,7
Doğu/Batı	1,75	0,81	-53,8

- Hiç aşı olmamışların sıklığı **kentte** % 93,7, **kırda** % 25 artmıştır. Bu artış aşılanmama açısından Kır/Kent eşitsizliğini azaltmıştır.
- Hiç aşı olmamışların sıklığı **Batıda** % 193,7 artarken tüm bölgelerde azalma sağlanmıştır. Bu artış aşılanmama açısından Doğu/Batı eşitsizliğini azaltmıştır.

Türkiye'de Temel Özelliklere Göre Aşı Olmayışta Değişim (TNSA 2008- 2013)

Temel Özellik	2008	2013	2008-2013 Değişimi (%)
Hane halkı refah düzeyi			
En düşük	3,8	**4,1**	7,9
Düşük	2,1	**3,5**	66,7
Orta	0,6	**4,6**	666,7
Yüksek	0,5	0,9	80,0
En Yüksek	0,7	0	-100,0
En Düşük/Yüksek	7,6	4,56	-40,1

- Hiç aşılanmamışların sıklığında artış en çok **hanehalkı refah düzeyi** orta olarak sınıflanan kesimde (% 666,7), azalma ise en varsıl kesimde (-%100) olmuştur. Hiç aşılanmamış olma neredeyse tümüyle varsıl olmayanların sorunu gibi görünmektedir.

Türkiye'de Temel Özelliklere Göre Aşı Olmayışta Değişim (TNSA 2008- 2013)

Temel Özellik	2008	2013	2008-2013 Değişimi (%)
Eğitim			
Eğitim yok/ilk	3,2	**9,2**	187,5
İlk. birinci kademe	1,8	**2,4**	33,3
İlk. İkinci kademe	0,8	1,1	37,5
Lise ve üzeri	0,2	0,2	0,0
Eğitimi Yok/Lise ve üzeri	16	46	187,5

- Hiç aşılanmamışların sıklığında artış en çok **ilkokulu bitirmemiş/ eğitimi olmayan** kesimdedir(% 187,5). Lise ve üzeri eğitim almışlar ile eğitimi olmayanlar arasındaki eşitsizlik % 187,5 artmıştır. Hiç aşılanmamış olma **neredeyse tümüyle Liseden az eğitim almışların sorunu** gibi görünmektedir.

Türkiye'de Temel Özelliklere Göre Tam Aşılı Oluşta Değişim (TNSA 2008- 2013)

Temel Özellik	2008	2013	2013-2008 farkı	2008-2013 Değişimi (%)	Yüzde 90 hedefine uzaklık (yüzdelik dilim)
Türkiye (%)	80,5	74,1	-6,4	-8,0	15,9
Yıllık doğum sayısı (TUIK)	1 262 333	1 291 217	28 884	2	-
Tam aşılı olmayan sayısı (kişi)	246155	334425	88 270		-
Cinsiyet					
Erkek	78,7	73,9	-4,8	-6,1	16,1
Kız	82,6	74,2	-8,4	-10,2	15,8

- TNSA bulgularına göre Genişletilmiş Bağışıklama Programı **hedefine uzaklık 2008'de % 9,5 iken 2013'te % 15,9'a yükselmiştir**. Bebeklerimiz aşı ile önlenebilir hastalıklara karşı dirençli kılmada başarı 2008'e göre % 8 azalmış, **Tam aşılı olmayan çocuk sayısında artış 88 270 kişi olmuştur**.
- TNSA 2013 verilerine göre Tam aşılı olma durumu **kızlarda** 2008'e göre % 10,2, **erkeklerde** % 6,1 azalmıştır. Yüzde 90 hedefine uzaklık kızlarda % 7,4'dan % 15,8'e; erkeklerde % 11,3'ten % 16,1 e yükselmiştir.

Türkiye'de Temel Özelliklere Göre Tam Aşılı Oluşta Değişim (TNSA 2008- 2013)

Temel Özellik	2008	2013	2013-2008 farkı	2008-2013 Değişimi (%)	Yüzde 90 hedefine uzaklık (yüzdelik dilim)
Doğum Sırası					
1	82,4	81,7	-0,7	-0,8	8,3
2 ve 3	85,1	84,2	-0,9	-1,1	5,8
4 ve 5	65,2	73	7,8	12,0	17
6+	59,6	71,8	12,2	20,5	18,2

- Tam aşılı olma durumu **Doğum sırasın**ın 3 ve daha az olması durumunda 2008'den 2013'e % 1 dolayında azalırken, doğum sırasının 4-5 olması durumunda % 12; 6 ya da daha fazla olanlar için % 20,5 artış olmuştur. Yine de **hedefe uzaklık 4 ve daha fazla doğum sırası olanlarda 3 ya da daha az sayıda doğum sırası olanlara göre 2 kattan fazladır.**

Türkiye'de Temel Özelliklere Göre Tam Aşılı Oluşta Değişim (TNSA 2008- 2013)

Temel Özellik	2008	2013	2013-2008 farkı	2008-2013 Değişimi (%)	Yüzde 90 hedefine uzaklık (yüzdelik dilim)
Yerleşim Yeri					
Kent	84,2	76,5	-7,7	-9,1	13,5
Kır	71	64,7	-6,3	-8,9	25,3
Kent/Kır	1,19	1,18			
Bölge					
Batı	84,6	76,4	-8,2	-9,7	13,6
Güney	81,8	77,4	-4,4	-5,4	12,6
Orta	90	77,3	-12,7	-14,1	12,7
Kuzey	83,6	71,1	-12,5	-15,0	18,9
Doğu	64,3	67,6	3,3	5,1	22,4

- Tam aşılı oluşta **kırda** ve **kentte** % 9 dolayında azalma olmuştur. **Kırda hedefe uzaklık kente göre 2 kata yakındır** (sırasıyla % 25,3 ve % 13,5).
- Tam aşılı oluşta yalnızca **Doğu Anadolu**'da % 5,1 düzeyinde artış olmuştur. En büyük düşüş % 14,1 ve % 15,0 ile sırasıyla **Orta ve Kuzey Anadolu** bölgelerindedir. **Yüzde 90 hedefine uzaklık Doğuda Güney Anadolu Bölgesine göre 1,8 kat yüksektir** (sırasıyla % 18,9 ve % 12,6)

Türkiye'de Temel Özelliklere Göre Tam Aşılı Oluşta Değişim (TNSA 2008- 2013)

Temel Özellik	2008	2013	2013-2008 farkı	2008-2013 Değişimi (%)	Yüzde 90 hedefine uzaklık (yüzdelik dilim)
Hane halkı refah düzeyi					
En düşük	62,2	63,2	1	1,6	26,8
Düşük	81,6	75,6	-6	-7,4	14,4
Orta	86,2	77,7	-8,5	-9,9	12,3
Yüksek	89,5	76,6	-12,9	-14,4	13,4
En Yüksek	85,3	78,7	-6,6	-7,7	11,3
ED/EY	0,73	0,80			

- Tam aşılı oluşta yalnızca **Hanehalkı Refah düzeyi** En düşük olanlarda % 1,6 düzeyinde artış olmuştur. En büyük düşüş % 14,4 ile Hanehalkı Refah düzeyi Yüksek olanlarda saptanmıştır. **Yüzde 90 hedefine uzaklık En düşük refah düzeyinde En yüksek refah düzeyine göre 2,4 kat yüksektir** (sırasıyla % 26,8 ve % 11,3)

Türkiye'de Temel Özelliklere Göre Tam Aşılı Oluşta Değişim (TNSA 2008- 2013)

Temel Özellik	2008	2013	2013-2008 farkı	2008-2013 Değişimi (%)	Yüzde 90 hedefine uzaklık (yüzdelik dilim)
Eğitim					
Eğitim yok/ilk	64,9	63,8	-1,1	-1,7	26,2
İlk. birinci kademe	81,6	77,2	-4,4	-5,4	12,8
İlk. İkinci kademe	84,4	74,1	-10,3	-12,2	15,9
Lise ve üzeri	87,6	77,8	-9,8	-11,2	12,2

- Tam aşılı olma durumu tüm **eğitim** düzeylerinde azalmıştır. En büyük düşüş % 12,2 ile ilköğretim 2. kademe mezunlarında olmuştur. **Yüzde 90 hedefine uzaklık Eğitimi olmayan veya ilkokulu bitirememişlerde lise ve üzeri eğitim almışlara göre 2,1 kat daha yüksektir** (sırasıyla % 26,2 ve % 12,2)

Alan araştırmaları

- **Gaziantep'te** aile hekimliğine geçişten bir yıl sonra topluma dayalı yapılan bir çalışmada
  - Beşli karma aşının 3. dozu %95,6, **rapeli %65,2** (**Devamsızlık hızı % 32**);
  - OPA 1. Doz,%94**, ikinci doz %63** (**Devamsızlık hızı % 33**);
  - KKK birinci doz %92,
  - tam aşılı çocuk oranı % 94'ten 84'e düşmüş olarak saptanmıştır.
- Rapel/ pekiştirme dozları için **devamsızlık kabul edilebilir üst sınır (%10)'un üzerindedir** **(Özçırpıcı, 2014).**

Sağlık Bakanlığı ve DSÖ verilerine göre Türkiye'de Kızamık ve Sıtmanın Yıllara göre Dağılımı **(DSÖ, 2014; Sağlık Bakanlığı, 2013)**

	2014		2013		2012		2011		2010	
	SİY	CISID	SİY	CISID	SİY	CISID	SİY	CISID	SİY	CISID
Kızamık	**-**	**531**	**6731**	**7406**	**318**	**349**	**0**	**105**	**0**	**15**
İmporte kızamık	**-**	**0**	**674**	**0**	**31**	**0**	**111**	**11**	**7**	**8**

The centralized information system for infectious diseases (CISID) uses advanced technology to collect, analyse and present data on Infectious diseases in the WHO European Region.

http://data.euro.who.int/cisid/?TabID=361458, 03.04.2015

Country monthly aggregate notification for measles

Country:
Turkey

<< 2012 12 >>
Cumulative

	< 1 year	1–4 years	5–9 years	10–14 years	15–19 years	20–29 years	30+ years	Unknown	Total
0 doses	75	21	21	4	0	3	3	0	127
1 dose	6	35	13	3	0	6	1	0	64
2+ doses	0	1	4	4	0	1	0	0	10
Unknown doses	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	81	57	38	11	0	10	4	0	201
Epi linked cases	1	3 *	2 *	0 *	0 *	0 *	0 *	0	6
Clinical cases	0	0 *	0 *	0 *	0 *	0 *	0 *	0	0
No. cases lab. confirmed	80	87 *	75 *	21 *	3 *	66 *	11 *	0	343
No. cases hospitalized	0	0	0	0	0	0	0	0	0
No. died	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Country monthly aggregate notification for measles

Country:
Turkey

<< 2013 12 >>
Cumulative

	< 1 year	1–4 years	5–9 years	10–14 years	15–19 years	20–29 years	30+ years	Unknown	Total
0 doses	1986	425	266	67	70	156	97	5	3072
1 dose	162	631	245	43	28	76	24	0	1209
2+ doses	0	23	94	29	15	24	1	0	186
Unknown doses	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	2148	1079	605	139	113	256	122	5	4467
Epi linked cases	4 *	4 *	4 *	4 *	1 *	0 *	0 *	0 *	17
Clinical cases	0 *	0 *	0 *	0 *	0 *	0 *	0 *	0 *	0
No. cases lab. confirmed	2145 *	1884 *	1281 *	355 *	302 *	986 *	433 *	11 *	7397
No. cases hospitalized	0	0	0	0	0	0	0	0	0
No. died	0	0	1	0	0	0	1	0	2

Şekil 1: 2013 Salgınında Aşı Durumu (N:7228) 25.10.2013 itibarıyla (%)

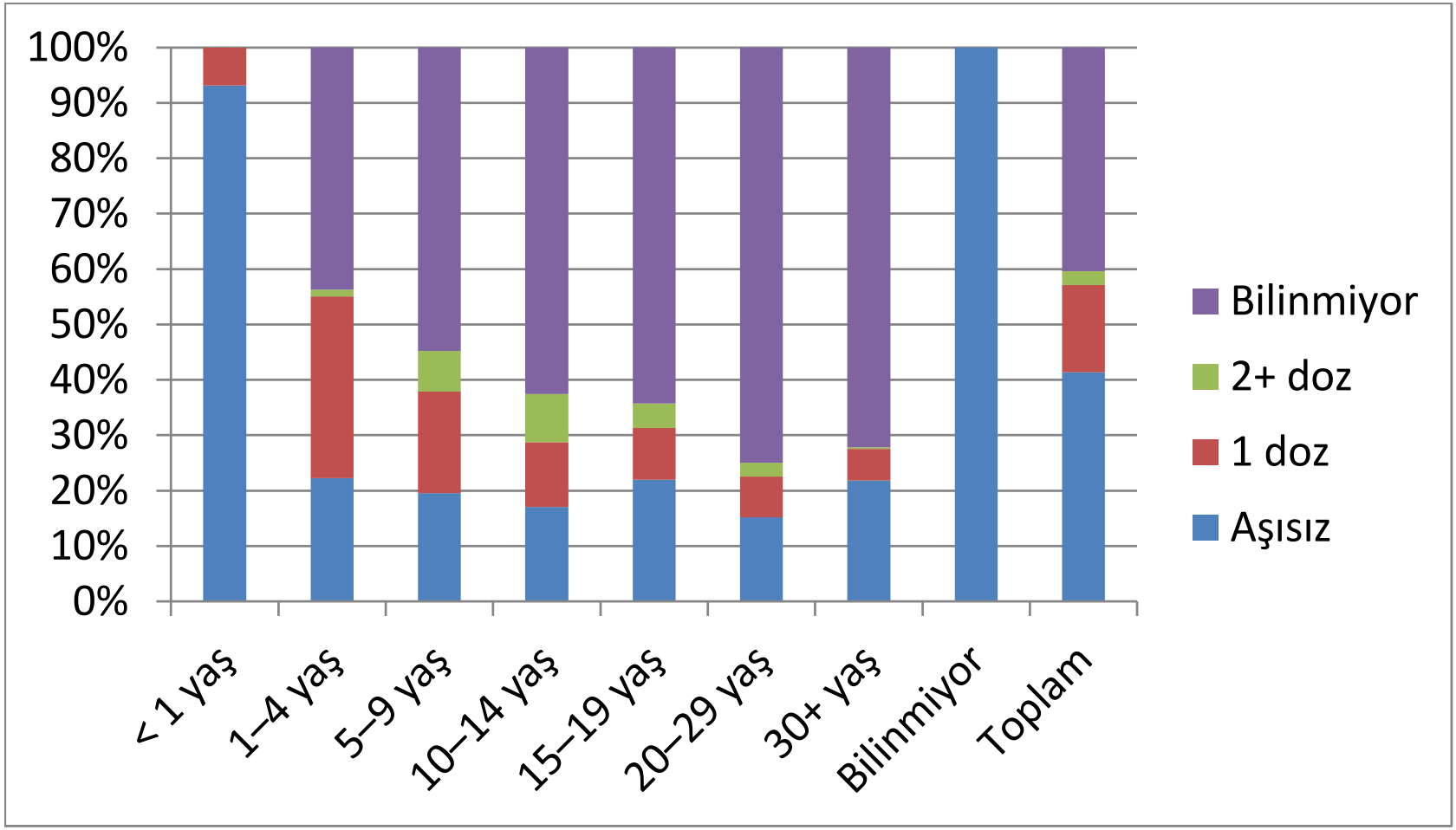

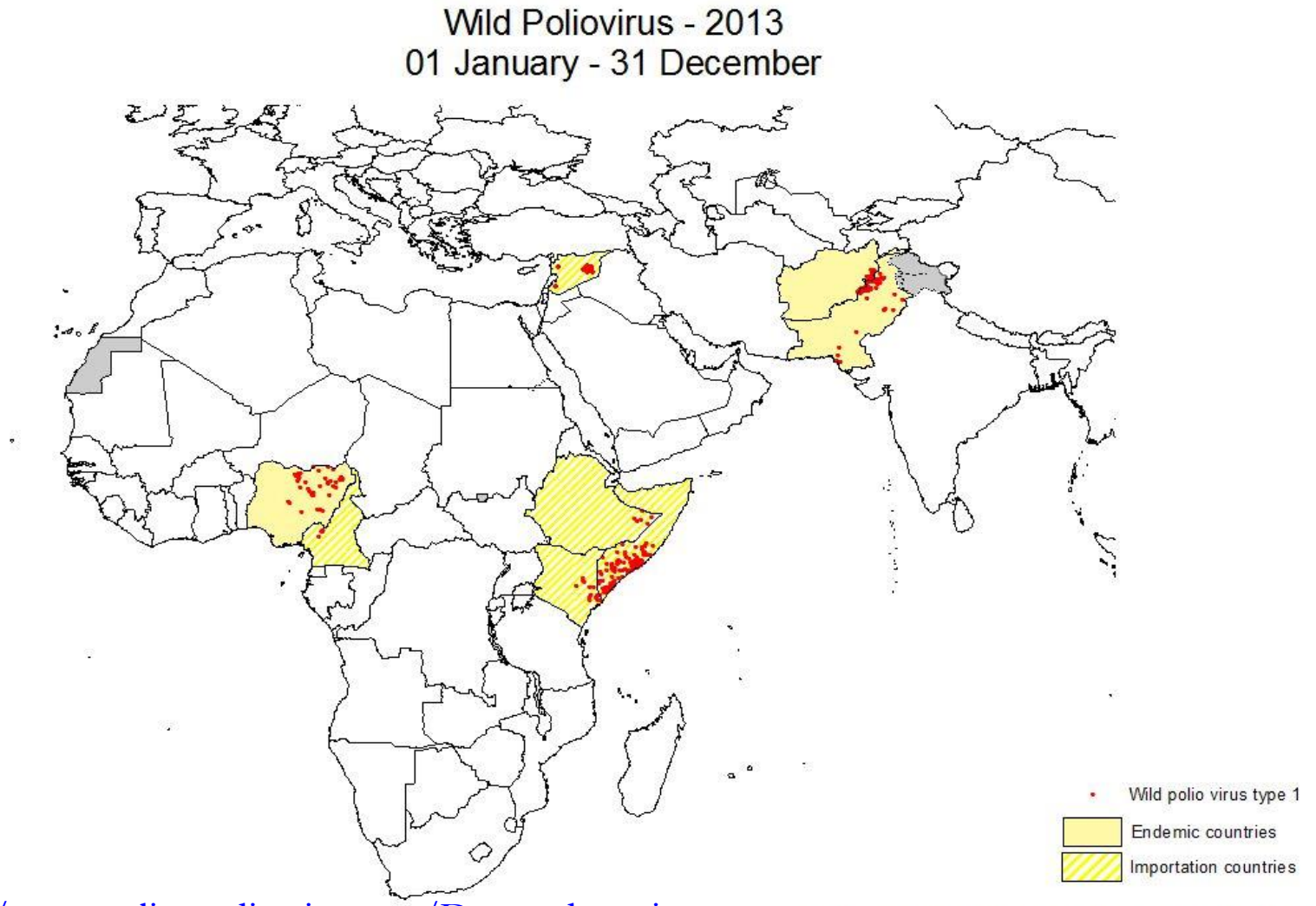

http://www.polioeradication.org/Dataandmonitoring.aspx, 05.01.2014

İçsavaş nedeniyle çöken temel sağlık hizmetleri 1999'dan beri Suriye'de görülmeyen çocuk felci salgınına yol açtı. Onbeş yıldır Türkiye'de de görülmeyen çocuk felci salgını riski ile karşı karşıyayız.
31 OCAK 2014

Türkiye'de Çocuk Felci Tehdidi: Arınmayı Başarmıştık, Salgını Önlemeliyiz!

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

Wild Poliovirus - 2014
01 January - 01 April

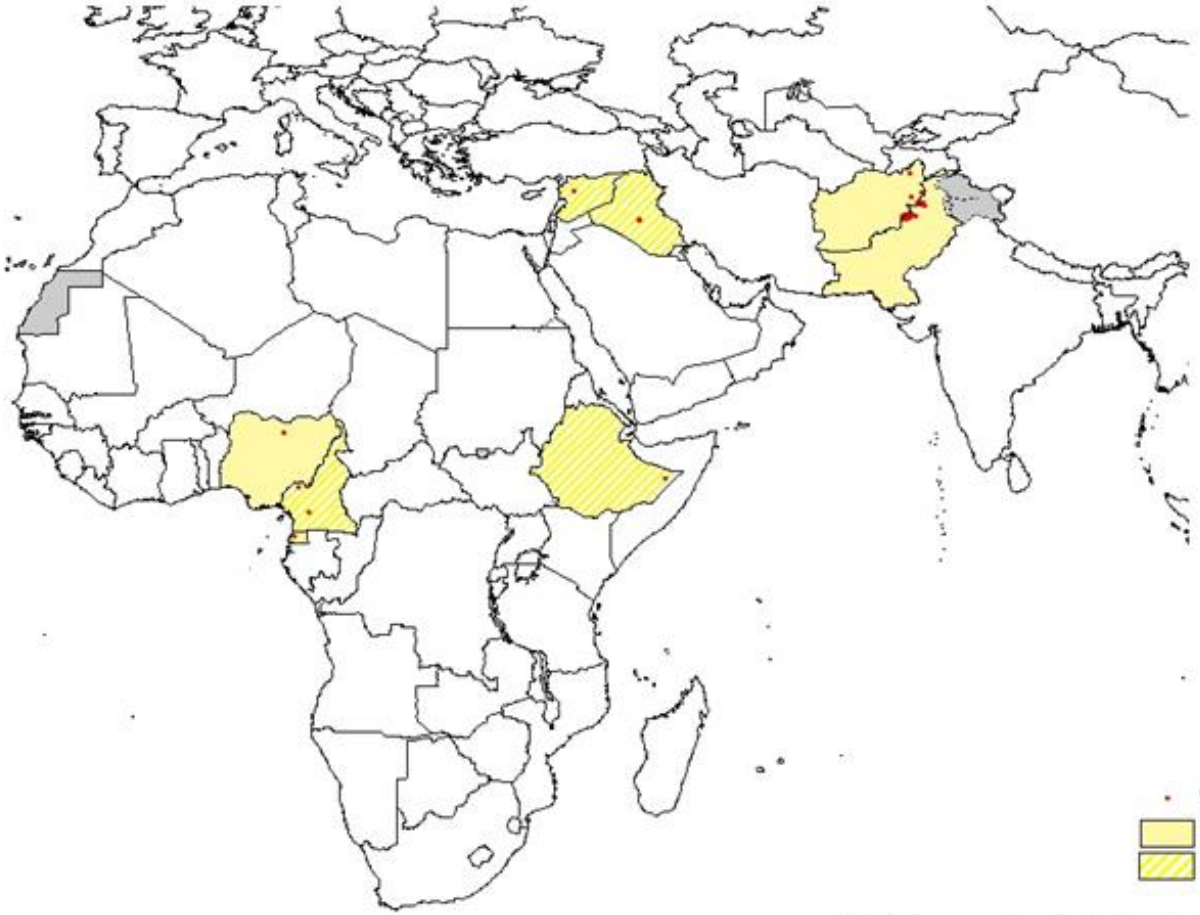

Excludes vaccine derived polioviruses and viruses detected from environmental surveillance.

Data in HQ as of 01 April 2014

Wild Poliovirus & cVDPV[1] Cases[2], 2015
01 January – 05 May

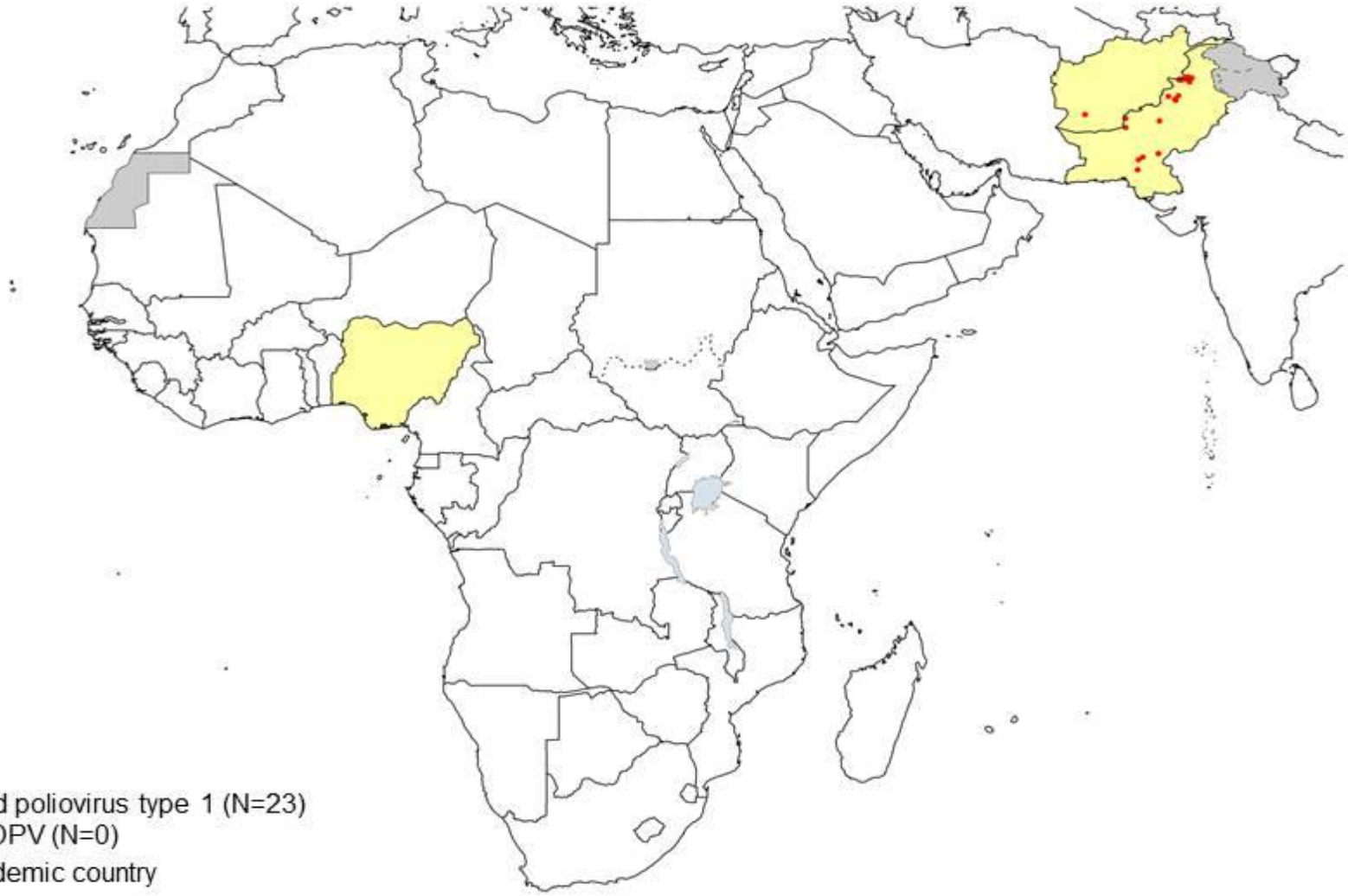

[1]cVDPV is associated with ≥ 2 AFP cases or non-household contacts. VDPV2 cases with ≥ 6 (≥ 10 for type1) nucleotides difference from Sabin in VP1 are reported here. [2]Excludes viruses detected from environmental surveillance.

Data in WHO HQ as of 05 May 2015

Herkese Sağlık ve
Güvenli Bir Gelecek
diliyorum